

Voorstel voor voorlopig ontwerp
Locatie: Kerkendelweg, Kootwijk
Project inrichting natuur op eigen grond
d.d: 30 juni 2021
Versie: vastgesteld door opdrachtgever

1) Locatie in het kort

Gebiedsnaam	Kerkendelweg Kootwijk
Gemeente	Barneveld
Bestemming	Agrarisch; bos en singels natuur
Oppervlakte	11,6 ha, 4 percelen
Aantal losse eenheden	Eén groot perceel, singel en een kleiner door bos omzoomd perceel. Afrastering met houten hekken en padenstructuur om percelen heen.
Opgave	Nieuwe natuur
GNN/GO	GO; bestaand bos en singels GNN
NBP-Ambitiekaart beheertypen	Nvt; Bos en singels N15.02 en N16.03 productiebos
TBO's in directe omgeving	SBB
Toelichting	Het perceel (de Kootwijker es) ligt ten noorden van het Kootwijkerzand. Aan de zuidzijde van het perceel grenst het bungalowpark Kerkendel, aan de oostkant bungalowpark De Berkenhorst. Aan de noordzijde grenst het aan terrein SBB. Het gebied was in gebruik als grasland. Binnen het gebied is een hoogteverschil van enkele meters aanwezig. De bodem bestaat uit een droge podzolgrond (Loopodzol). Je zou kunnen denken aan de ontwikkeling van N12.02 (vrijwel geen maatregelen, natuurakker N12.05 of droge heide (bouwvoor verwijderen) of (klimaat)bos. Relatie met recreatie door ligging in nabijheid bungalowparken.

2) Inrichtingsvoorstel

2.1 Toelichting schetsontwerp

Op grond van een beknopte landschapsecologische systeemanalyse (LESA, zie hoofdstuk 3) zijn twee varianten gemaakt voor het inrichtingsvoorstel. Beide varianten gaan uit van brede struweelranden en ruigte, ter verhoging van leefgebieden van met name insecten, vogels en kleine zoogdieren. Ook gaan beide varianten uit van het behoud van de karakteristieke openheid van deze historische enclave.

Variante 1 beschrijft een gevarieerd akkercomplex; variante 2 gaat uit van een invulling met kruiden- en faunairijk grasland. In beide varianten zijn twee wandelpaden opgenomen (noord-zuid) zodat wandelaars verschillende ommetjes kunnen maken en het natuurgebied van dichtbij kunnen beleven.

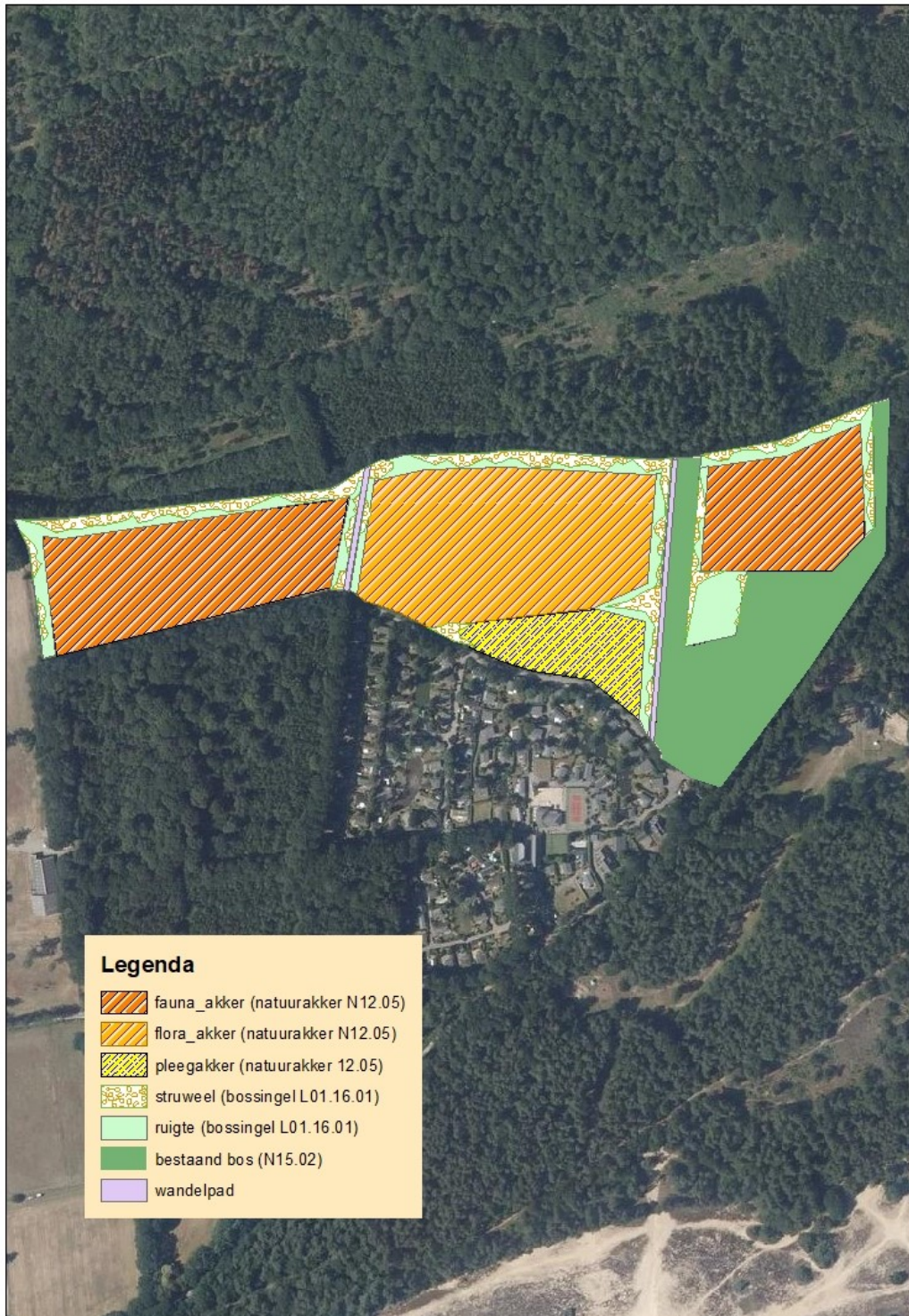
Variante 1 wordt het inrichtingsvoorstel: enerzijds gezien de hoge fosfaatwaarde tot dieper in het bodemprofiel en anderzijds omdat de inrichting met verschillende typen natuurakkers een hogere bijdrage zal leveren aan biodiversiteit.

Provincie Gelderland zet graag in op uitbreiding van natuurakkers. Want uiteindelijk kunnen planten en dieren van akkers alleen duurzaam behouden worden wanneer er op landschapsschaal een netwerk ontstaat van natuurakkers, akkers in agrarisch natuurbeheer en overige elementen (bron: Natuurbeheerplan 2021). Dit akkercomplex in combinatie met struweel en ruigte, kan hier een waardevolle bijdrage aan leveren.

Bij het opstellen van het inrichtingsvoorstel is rekening gehouden met de ontwikkeldoelen voor de Groene Ontwikkelzone en het Gelders Natuur Netwerk, zoals deze in de Omgevingsverordening staan (zie bijlage I).

Voor beide varianten geldt dat bestaande hekwerken dienen te worden verwijderd. Het betreft grotendeels hout dat behandeld is met carboleum. Ook verspreid liggend afval wordt verwijderd.

Inrichting Natuurakkers

Schaal 1:4.000

2.3 Te realiseren natuurtypen

De inrichtingsschetsen geven weer welke natuurtypen gerealiseerd worden op welke plek. Hier volgt een korte omschrijving per natuurtype.

N12.05 Kruiden- en faunarijke akker (+/- 7,6 ha)

Binnen dit natuurtype wordt variatie aangebracht in de vorm van fauna-akker (+/- 4 ha), flora-akker (+/- 2,6 ha) en pleegakker (+/- 1 ha). De fauna-akkers zijn gesitueerd op plekken waar de bodem het meest voedselrijk is, tot diep in het profiel. De minder voedselrijke percelen maken meer kans op een ontwikkeling richting flora-akker. De pleegakker is gesitueerd op het perceel dat het laatst in agrarisch gebruik is genomen en daarvoor heide was. Bodemonderzoek laat zien dat de bodem hier het minst voedselrijk is. Voor alle akkerpercelen geldt dat het wenselijk is om de bodem eerst meerdere jaren uit te mijnen voordat de ontwikkeling van natuurakkers kan starten. Bij dit proces is begeleiding door deskundigen wenselijk.

De invulling van deze verschillende vormen van natuurakkers is conform het Natuurbeheerplan 2021 van provincie Gelderland:

- Fauna-akkers zijn akkers die beheerd worden ten behoeve van akkervogels zoals patrijs, geelgors, veldleeuwerik en zomertortel. Fauna-akkers zijn te combineren met een redelijke graanoogst. Door akkergewassen af te wisselen met stroken natuurbraak maar bijvoorbeeld ook met 'keverbanken' ontstaat een begroeiing die voor veel verschillende soorten dieren van waarde is. Het laten staan van gewas aan de randen van het perceel, draagt hier verder aan bij. Zie ook de factsheets van Vogelbescherming Nederland:

<https://www.vogelbescherming.nl/bescherming/wat-wij-doen/op-hetplatteland/akkervogels/factsheets>

- Flora-akkers zijn akkers die beheerd worden op het in stand houden van bijzondere akkerflora. In de praktijk betekent dit dat het graangewas zeer dun gezaaid wordt en nauwelijks oogstbaar is. Op deze locatie is het wenselijk om te kiezen voor akkervegetatie die karakteristiek is voor zuurdere grond, bijvoorbeeld met slofhak en ganzenbloem.

Binnen het perceel kan variatie worden aangebracht in de te verbouwen gewassen. Een akkerrand met bijvoorbeeld boekweit past hier goed en is een waardevolle aanvulling als het gaat om biodiversiteit. Het is belangrijk om een geschikt brongebied te zoeken in de buurt en met een passende vegetatie. Te denken valt aan de akkers met o.a. brede raai van Staatsbosbeheer bij Deelen (contactpersoon: Florian Bijmond of Bernard Harmen?)

- Pleegakkers zijn akkers die dienen als bronpopulatie voor flora-akkers (ook voor de aangrenzende flora-akker): dus om zaad te winnen om op andere locaties te kunnen gebruiken. Deze akkers vragen om een éénmalige investering d.m.v. herintroductie van soorten. Aanleg van pleegakkers vragen om nauwe samenwerking met deskundigen, bijvoorbeeld van het Levend Archief en partners (www.hetlevendarchief.nl) .

L01.16.01 Bossingel (+/- 2 ha)

De zonbeschenen bosranden rondom de percelen krijgen een geleidelijke overgang naar de lage begroeiing op de akkers. Deze randen zijn bij 10 – 20 meter breed. Aandachtspunt: verwachting is dat de jonge aanplant te maken krijgt met wildvraat. Het zal daarom nodig zijn om het plantsoen te beschermen, bijvoorbeeld door middel van raster. Door vooral te

kiezen voor plantsoen met stekels of doorns, zal het plantsoen (hopelijk) minder aantrekkelijk zijn voor wild.

Eindbeeld is een golvende mantel-zoom begroeiing: de mantel bestaat uit struweel. De aanplant hiervan gebeurt met inheems, autochtoon bosplantsoen om optimaal bij te dragen aan biodiversiteit (rekening houdend met genetische variatie). Voorstel voor het assortiment met percentage:

Vuilboom	10%
Hulst	10%
Brem	10%
Sleedoorn	10%
Hondsroos	10%
Meidoorn	10%
Gewone vlier	10%
Wilde lijsterbes	10%
Wilde appel	10%
Gaspeldoorn	10%

Het plantsoen wordt groepsgewijs geplant (zonder strak plantverband) zodat op andere plekken ruimte ontstaat voor ruigte en spontane opslag. Ervaring is dat het voor de ontwikkeling van het struweel belangrijk is om meerdere exemplaren van één soort bij elkaar te zetten (anders domineren snelle groeiers). Inschatting benodigd aantal bosplantsoen: +/- 7.000 stuks.

De zoom-begroeiing bestaat uit overjarige ruigte die spontaan mag ontstaan. De golvende grens van struweel naar ruigte zorgt voor veel windluwe en zonnige plekken: ideaal als leefgebied voor veel verschillende insecten (en daarmee ook vogels).

Ontwikkeling van struweel en ruigte op (zeer) voedselrijke landbouwgrond is niet ideaal. Om te voorkomen dat een ruigte ontstaat met alleen braam, brandnetel en distel, wordt de bouwvoor verwijderd. Vrijkomende grond kan op het aangrenzende perceel worden gedeponerd. Uit bodemboringen volgt dat het gemiddeld om 30 cm zal gaan.

De houtsingel tussen het grote en kleine perceel bestaat voor een groot deel uit Amerikaanse vogelkers. Indien mogelijk dan zou het goed zijn om deze te verwijderen. Andere optie is om deze begroeiing in toom te houden door afgestemd beheer.

N15.02 en N16.03 Bestaand bos (+/- 2 ha)

Het bestaande dennen-, eiken- en beukenbos (N15.02) wordt in stand gehouden, dit betreft 0.9 ha. Op dit moment bestaat 1,1 ha van het bestaande bos uit productiebos (N16.03).

Voorstel is om dit deel om dit natuurtype te wijzigen op de kaart van het Natuurbeheerplan in N15.02 (en te beheren conform geldende voorschriften).

2.4 Wat gaan inrichting en beheer kosten

Opgenomen in SSK raming d.d. 31 maart 2021 versie 0.1

3) Landschapsecologische systeemanalyse

Het inrichtingsvoorstel is gebaseerd op een eenvoudige landschapsecologische systeemanalyse (LESA). Voor deze LESA is informatie verzameld op grond van bureaustudie in combinatie met veldwerk. Dit hoofdstuk geeft de resultaten weer van deze LESA met daarbij een vertaalslag naar inrichting.

3.1 Geologie en geomorfologie

Geologie

De afzetting maakt deel uit van de formatie van Boxtel, laagpakket van Wierden. Het betreft dekzand, afgezet in het pleistoceen.

Geomorfologie

Het plangebied is gelegen op een stuwwalglouing, westelijk geëxponeerd.

3.2 Bodem

Bodemopbouw

De bodem bestaat uit matig grof, zwak humeus zand tot +/- 60 cm-Mv en behoort tot het bodemtype Loopodzol: leemarm en zwak lemig fijn zand met grof zand of grind beginnend tussen 0,4 en 1,2 m – mv.

Bodemprofiel pleegakker

fauna-akker

flora-akker

Bodemkwaliteit en potentiële natuurtypen

Beware heeft onderzoek gedaan naar de bodemkundige situatie op het perceel en concludeert het volgende:

- Fosfaat en nitraat zijn zeer hoog in bouwvoor
- Forse P-uitspoeling onder bouwvoor
- Met de diepte neemt nitraat af
- Zwak-matig Ca houdend

Dit strookt met de informatie vanuit de omgeving (Stichting Grote Enk Kootwijk). Perceel was in eigendom bij een kalverhouder die veel mest op locatie heeft gebruikt. De laatste jaren is het perceel in gebruik geweest voor bollenteelt.

Door de forse P- uitspoeling onder de bouwvoor is het advies van Beware om niet te gaan afgraven, de inschatting is namelijk dat afgraving tot een diepte van 30 cm onvoldoende oplevert.

Er zal dus voor deze locatie niet worden ingezet op grootschalig afgraven. Op plekken waar struweel en ruigte komt, zal wel de bouwvoor worden afgeschoven richting de akker. Uit aanvullend veldonderzoek blijkt dat de bouwvoor langs de randen van percelen, ondieper is. Mogelijk is de bodem hier minder bemest en daardoor minder voedselrijk (en mogelijk de bodem iets minder voedselrijk).

Beware adviseert om in te zetten op verschraling van de toekomstige natuurakkers door uitmijning en ziet dan potentie voor een kruiden- en faunarijke akker op termijn. Potentie voor de ontwikkeling van kruiden- en faunarijke grasland is volgens Beware niet aanwezig. Kleine kanttekening: bemonstering van de bodem heeft alleen midden op de percelen plaatsgevonden.

Voor de ontwikkeling van kruiden- en faunarijke akker op termijn kan worden ingezet op verschraling door middel van uitmijning door:

- Enkele jaren graanteelt (eventueel mais) zonder bemesting
- P-afvoer versterken d.m.v. selectieve gift. Op grond van gericht bemestingsadvies bij Eurofins door Louis Bolk, in overleg met deskundige
- Ontwikkeling akker onder leiding van deskundige

3.3 Water

Het plangebied staat niet onder invloed van grondwater. Voor het hele gebied geldt grondwatertrap VII. Gemiddeld laagste grondwaterstand is zeer diep; Gemiddeld hoogste grondwaterstand ligt dieper dan 80 cm – maaiveld.

3.4 Archeologie

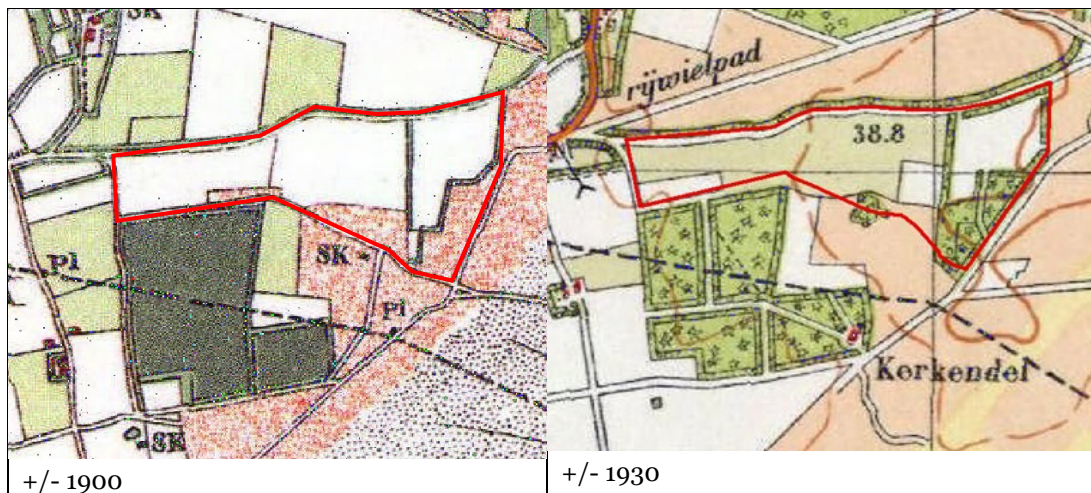
Volgens de archeologische waardenkaart van RAAP is in het gehele plangebied sprake van hoge archeologische waarde. Volgens IKAW is de trefkans middelhoog. Archeologische vondsten in het plangebied zijn niet bekend. Wel zijn veel vondsten bekend in het meer zuidelijk gelegen heidegebied.

3.5 Cultuurhistorie

Op kaarten van rond 1830 is te zien dat het plangebied deel uitmaakte van de agrarische enclave rond Kootwijk. Aan oost-, zuid- en noordzijde werd het gebied begrensd door 'woeste grond' met heide en stuifzand. In de periode na 1830 zijn de percelen steeds open gebleven. Om de percelen heen is door de jaren heen steeds meer bos ontstaan (behalve aan de westzijde). De twee eenheden waar het plangebied uit bestaat - oostelijk en westelijk - blijven herkenbaar op alle kaarten.

Het struweel/houtwal tussen het kleinere oostelijke perceel en het grotere westelijke deel is op verschillende oude kaarten te zien. Vermoedelijk droeg deze aanplant van houtopstand bij aan de afscherming van de landbouwpercelen tegen stuivend zand.

De zuidelijke punt van het middelste perceel is lang heide gebleven, zoals te zien op onderstaande historische kaarten uit 1900 en 1930. Pas rond 1950 is ook deze zuidelijke punt in gebruik genomen als landbouwgrond. Dit verklaart waarom de bodem op dit deel aanzienlijk minder voedselrijk is dan op de overige percelen.

3.6 Flora en Fauna

Flora

In het plangebied zijn geen planten van de Rode Lijst waargenomen (NDFF). Wel laat de huidige vegetatie aan de randen van de landbouwpercelen zien dat de bodem van nature schraal is. Met name op de plekken waar nog lang heide is geweest, groeien planten van schralere standplaatsen zoals duizendblad, schapenzuring, vlasleeuwenbekje.

De bosranden laten oud en jonger struweel van hulst zien met daarbij zowel overstaande bomen als uitgelopen stobben: karakteristiek voor vroeger hakhoutbeheer en interessant aanknopingspunt voor verdere ontwikkeling van ruigte en struweel met als doel een geleidelijke mantel-zoom begroeiing.

Aandachtspunt: de houtsingel tussen het oostelijke kleine perceel en het westelijke grote perceel bestaat voor een groot deel uit Amerikaanse vogelkers. De stobben laten zien dat de struiken recent nog zijn afgezet.

	
Vegetatie van schrale standplaats langs zuidelijk wandelpad (langs perceel dat lang heide is gebleven)	Struweel met hulst in zuidelijk gelegen bos
	
Noordelijke bosrand met hulst; abrupte overgang van hoge naar lage begroeiing.	Schrale vegetatie langs wandelpad in zuidwest hoek van plangebied.

Fauna

Vogels

Uit de NDFP blijkt dat met name veel waarnemingen van met name zangvogels zijn gedaan in de bosrand aan de noordkant van het plangebied. Aangetroffen soorten: boerenzwaluw, grauwe vliegenvanger, zwarte mees.

Insecten

Waarnemingen (uit NDFP) van insecten zijn allemaal gesitueerd in de noordelijke bosrand. Het betreft algemenere vlindersoorten zoals citroenvlinder en klein geaderd witje, eikenpage. Ook zijn diverse soorten wantsen, kevers, (blad)wespen en vliegen in deze bosrand waargenomen. Verwachting is dat deze zonbeschenen bosrand veel meer kan bieden als insectenbiotoop door een meer geleidelijke overgang met struweel en ruigte. Zo'n geleidelijke overgang -bestaand uit diverse struweelsoorten- draagt bij aan langdurig voedselaanbod (zowel van larve / rups als imago

(volwassen insect) maar ook aan natuurlijke nestgelegenheid. Verbetering van leefgebied van insecten draagt vervolgens weer bij aan voedselaanbod voor veel vogels, vleermuizen, kleine zoogdieren.

Zoogdieren

Dassen

In het bos is een burcht aanwezig met meerdere pijpen. Vermoedelijk gaat het om een dassenburcht, gezien de (oudere) waarnemingen van dassen precies op deze plek. De burcht lijkt in gebruik te zijn gezien het recente graafwerk aan sommige pijpen (niet op de foto).

Groot wild

Er is afstemming geweest met Faunabeheer Gelderland (Gerrit Jan Spek) vanwege het belang van de percelen voor reeën en edelherten. Dit leverde de volgende informatie op:

- Rond de gehele enclave Kootwijk staat een zwijnenkerendraaster wat in beheer en eigendom is van de Provincie Gelderland. De enclave is vrij benutbaar voor reeën en edelherten. Alhoewel het zwijnenraaster wel beperkingen oplevert voor de reeën.
- De percelen kennen al een medegebruik door edelherten en reeën. Tijdens een terreinbezoek waren de stroken onder de eiken platgelopen door edelherten die hier foerageren op de hier aanwezige eikels. Faunabeheer stelt dat iets specifiek doen voor beide soorten niet nodig is. Zij stelt voor om de inrichting te richten op vergroting van de totale biodiversiteit. Ontwikkeling van meer struweel / randen / overgangen: daar profiteren ook de reeën van. Bij de inbreng van andere soorten zoals meidoorn, sleedoorn, roos, hazelaar, boswilg, ratelpopulier, kers verwacht faunabeheer (vraat) probleem met de aanwezige aantallen edelherten.
- Verhoging van soortdiversiteit verhoogt een universele waarde van terreinen op de Veluwe. De balans tussen de aantallen edelherten en de landbouw (op de Veluwe) heeft al aandacht.

Keuze voor kruiden- en faunarijk grasland of kruiden- en faunarijke akker in combinatie met struweel passen in de visie van Faunabeheer.

Vanuit Faunabeheer is aangegeven dat er geen watervoorziening nodig is voor wild. Aangezien de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) dieper is dan 160cm onder maaiveld, is er ook geen mogelijkheid om een poel ed. voor fauna aan te leggen zonder dat er permanent water moet worden opgepompt of door aanbrengen van een ondoorlaatbare (leem)laag. Dit is voor deze locatie niet aan de orde.

3.7 Vertaalslag LESA naar inrichting

- Behoud het open karakter van deze percelen (tevens kernwaarde vanuit het bestemmingsplan en een randvoorwaarde voor de ontwikkeling van natuur);
- Behoud de omzoming door bos / opgaande begroeiing. Dit geldt eveneens voor het oostelijke, kleinere perceel. Behoud ook de houtwal tussen het grote en kleinere perceel;
- Maak de randen geschikter als leefgebied voor insecten, vogels, kleine zoogdieren. Een geleidelijke overgang van bos naar lage begroeiing draagt hier aan bij. Zorg voor windluwe en zonbeschenen plekken en voldoende variatie in voedselaanbod (lange bloeihoogte). Verwijderen van voedselrijke topklaar is wenselijk voor ontwikkeling van struweel / ruigte met hogere natuurwaarde;
- De landbouwgronden bieden weinig mogelijkheid voor natuurontwikkeling gezien het hoge fosfaatgehalte tot dieper in het bodemprofiel. Natuurakkers bieden het beste perspectief. Variatie in type natuurakker draagt bij aan biodiversiteit in het gebied;
- Eventueel is kruiden- en faunarijk grasland een optie alhoewel de kwaliteit beperkt zal zijn gezien de hoge voedselrijkdom. Afgraven van minstens 30 cm is nodig voor het bereiken van hogere kwaliteit (en zelfs met afgraven is het de vraag of dit lukt);
- Ontwikkeling van heide is niet mogelijk zonder diep af te graven (en de kwaliteit van heideontwikkeling na ontgraven is onzeker).

4 Omgeving

Sinds ca 1970 is er recreatie ontstaan in het omliggende gebied, in de vorm van twee recreatieparken.

De burens van de percelen in eigendom zijn:

- aan de oostzijde een recreatiepark
- aan de zuidzijde ook een recreatiepark en deels bos van particuliere eigenaar
- aan de noordzijde is Staatsbosbeheer eigenaar van een groot bosperceel
- aan de westzijde ligt ook een perceel wat landbouwkundig in gebruik is.

Om de percelen heen ligt een karrespoor/onverharde weg. Percelen worden gebruikt om honden uit te laten.

Een aantal bewoners heeft zich verenigd in een Stichting tot behoud van de Grote Enk en richten zich op het aankopen van een aantal percelen (weilanden) die ten zuiden van de percelen in dit project liggen. Zij hebben contact gezocht met de provincie met de vraag of wij interesse hadden deze percelen ook te kopen, eventueel met een financiële bijdrage van de vereniging. De provincie is niet geïnteresseerd in deze percelen. De contactpersoon Walter Vesters is geïnformeerd (Kees Buddingh) over dat de provincie werkt aan een plan voor de percelen in eigendom. De omwonenden willen graag dat het gebied open blijft, niet meer agrarisch wordt gebruikt (of in het ieder geval dat er geen mest en bestrijdingsmiddelen op worden toegepast) en zij zien mogelijkheden voor een drinkplaats voor wild en specifiek edelherten, er is kennelijk een bron geslagen in het perceel ten behoeve van de lelieteelt. In de omgeving schuilen groepen edelherten in het bos en aan de bosranden.

Het idee van deze groep bewoners is om het perceel in te zaaien met een mengsel van gras-, kruiden- en insectenvriendelijke zaden en vervolgens één of twee jaar ongebruikt te laten. Sinds 2016 is het kavel eerst een aantal jaren 'verdrongen' in drijfmest en vervolgens is er in 2019 extreem intensief gif op gespoten ten behoeve van leliebollenteelt. Er is afgesproken met deze groep dat zodra er bekend is wat we hier gaan doen, we contact met hen opnemen.

Staatsbosbeheer is geïnteresseerd in de ontwikkeling van het perceel, zij zijn directe burens aan de noordkant met voornamelijk bospercelen. Zij geven aan dat dit perceel al zeer lang in agrarisch gebruik is (< 1850); loopodzol op stuwwalhellings (cY21g); gebruik bouwland en vooral grasland. Ze zien geen perspectief in diepe graverij mocht fosfaat diep zitten; sowieso zijn juist aan matig voedselrijke situaties gerelateerde kwaliteiten belangrijk op de uitgeloopte Veluwe. Het heeft de voorkeur van SBB om uit te gaan van een halfopen of open terreinstructuur: de heterogeniteit komt ten goede aan vooral de kleine fauna (vogels, insecten etc.) en is van groot belang in het gebied. Ze denken aan natuurdoeltype 12.05 en/of juist gras/grazige vegetaties met struweel/boomgroepen. Bosontwikkeling vinden zij hier niet gepast. Met andere "burens" van het terrein is nog geen contact geweest.

Contactpersonen

- Staatsbosbeheer Douwe Joustra d.joustra@staatsbosbeheer.nl
- Faunabeheer Gelderland informeren, contactpersoon Gerrit Jan van der Spek
- Stichting tot behoud van de Grote Enk, contactpersoon Walter Vesters, walter@scopebusinessmedia.nl, tel 06 22923507 (heeft eerder contact gehad met Kees Buddingh)

5 Juridisch kader

- Natuurontwikkeling is alleen mogelijk bij behoud kleinschalige en grootschalige openheid. Het lijkt erop dat aanleg van kruidenrijke akkers met wellicht enkele haagjes hierbinnen zou moeten kunnen. Zeker gezien op hetzelfde moment de waarde 'beplanting' geldt. Een gedegen landschapsanalyse en -plan zijn dus nodig en overleg met gemeente over wat er qua landschap kan.
- Binnen de bestemming 'Agrarisch' zijn alle 'aanleg'-werkzaamheden vergunningvrij. Er is een 'aanlegvergunning' nodig als je gaat vergraven, egaliseren of gronden ophooft op basis van de aanduiding 'openheid en reliëf'. Ook vanwege de archeologische dubbelbestemming (archeologie 1) is bij meer dan 1 ha vergraven of dieper dan 30 cm vergunningplichtig. Bij de aanvraag zal je logischerwijs vooral moeten ingaan op wat het plan betekent voor de landschappelijke waarden openheid en reliëf. Dus zonder graafwerkzaamheden kan de uitvoering starten zonder het bestemmingsplan al te wijzigen.
- Om de bestemming van Agrarisch naar Natuur te wijzigen. Planologisch liggen er dan mogelijkheden voor gebruikmaking van de wijzigingsbevoegdheden. Dus er kan met een wijzigingsbevoegdheid worden gewerkt. Voorwaarde voor deze wijziging in onderstaand kader. Afstemming met de gemeente is nodig. Deze wijzigingsbevoegdheden vervallen met ingang van de nieuwe Omgevingswet op 1/1/22, dus is het zaak om een bestemmingswijziging vóór deze ingangsdatum in procedure te hebben.

11. Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming Agrarisch wijzigen in de bestemming Natuur, mits:
  - a. de gronden zijn gelegen ter plaatse van de aanduiding overig - ecologische hoofdstructuur;
  - b. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de aanwezige landschapswaarden en ecologische waarden;
  - c. de belangen van gebruikers en/of eigenaren van nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad.
12. Burgemeester en wethouders kunnen de bestemming Agrarisch wijzigen in de bestemming Groen, mits:
  - a. geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de aanwezige landschapswaarden en ecologische waarden;
  - b. de belangen van gebruikers en/of eigenaren van nabijgelegen gronden niet onevenredig worden geschaad.

Bijlage I Richtlijnen vanuit Omgevingsverordening

Gelders Natuur Netwerk:

- natuurlijke ontwikkeling: weinig sturen door beheer
- ontwikkeling oude bossen met bijbehorende flora en fauna
- ontwikkeling heidevelden, droog en vochtig met vennen, zandverstuivingen, en jeneverbesstruwelen met bijbehorende flora en vegetatie
- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden, heide, zandverstuivingen en schrale graslanden
- ontwikkeling uitwisseling met de omgeving en vermindering barrièrewerking N310
- ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën
- ontwikkeling cultuurhistorische patronen en beheersvormen
- ontwikkeling houtproductie en andere ecosysteemdiensten

Groene Ontwikkelpzone

- ontwikkeling bosranden en overgangen naar cultuurgronden, heide en schrale graslanden
- ontwikkeling uitwisseling met de omgeving en vermindering barrièrewerking N310
- ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën
- ontwikkeling cultuurhistorische patronen en beheersvormen
- ontwikkeling houtproductie en andere ecosysteemdiensten